

אין משלחין מעות בדיוקני אפילו עדים חתומים עליה. פי' אם אמר לסופר כתוב לפלוני שישלח לי מעות ע"י פלוני ואמר כך חתם בדיוקני שלו ואפילו עדים חתומים עליה שהיא דיוקני שלו אינו מועיל אבל אם היו חתומים על זה שאמר ליה לשלוח על ידי

או היו שליח אי נמי אם כתב בכתב ידו שלח על ידי פלוני וא"ת ואמאי לא מהני דיוקני ידיה והא אמרינן בהשולח (גיטין דף לו.) ובהמגרש (שם דף פו.) דמר חמים כוורא ומר חמים מכותא וי"ל דהני מילי בשמות חכמים דפקיעי אבל איניש אחרינא לא ולפי מנאי שפירשנו לעיל אפילו כתב בכתב ידו וחתם בדיוקני אין מועיל כל זמן שלא אמר ליה בפניו: **ורבי יוחנן אמר אם עדים חתומים ע"י שולחין.** וה"ה לרבי יוחנן בלא דיוקני שגליה שעשאו

בעדים כדאמר רבי יוחנן לעיל דהוי שליח והכא אתא לאשמועינן דדיוקני בלא עדים לא מהני ולא מידי וגרסא דהלכתא כרז חסדא דשליח שעשאו בעדים הוי שליח דהא ר' יוחנן ור' אלעזר קיימי כותיה ואע"ג דשמואל קאי כרזה ק"ל דרבי ור' יוחנן הלכה כר' יוחנן וה"ה דלגבי שמואל הלכה כר' יוחנן: **אגב אסיפא דביתיה.** ומה שכותבין בהרשאה והקניתי לו ד' אמות בחצרי לאו דוקא דהא אמרינן בפ"ק דקדושין (דף כו.) וסו' דקרקע כל שסו' חייב בפהא כו' וקוין עמה נכסים שאין להם אחריות ומה שכותבין בהרשאה אפילו אותם שאין להם קרקע י"מ משום דהודאת בעל דין כמאה עדים דמי וקשה דבפרק חזקת הסבים (ב"ב דף מד.) וסו' דפרין וליחוס דילמא אקני ליה מטלטלי אגב מקרקע ומשני לא לריבא דלמרי עדים ידענא ציה צלה גברא דלא הוה ליה ארעא בעהלים ובפרק מי שמת (שם דף קמט.) גבי עובדא דאיסור גיורא דקאמר במאי ליקני רב מרי צריה להנהו וזו אי ליקני ליה איסור גיורא אגב קרקע לית ליה קרקע וי"ל דההוא דאיסור גיורא מעיקרא ודאי לא חסיק אלעמיה טעמא דהודאה אבל במסקנא קאמר אדהכי נפק אודיתא מצי איסור וההיא דח"ה כיון שאין בלא חשש בעלמא דלמא אקני ליה כיון דלית ליה ארעא לא חיישינן וההיא דפ' הובא (ב"ב דף מו.) וסו' גבי היה עומד בגורן דפרין וליקני ליה אגב ארעא ומשני דלית ליה ארעא הסם מדאורייתא בעינן דאית ליה ארעא דאי לית ליה ארעא לא היו קרוין מעותיו מדאורייתא שיוכל לפדות בהן פירות מעשר שני אבל לענין לגבות כיון שהודה שיש לו והקנה לו אגב קרקע למה לא יגבה: ופי' תוס' כחזות נד' ד"ה אע"פ וצ"כ

רבינו חננאל

אמ' רבינו חננאל אפי' שמואל אין משלחין מעות בדיוקני. פי' דיוקני, צורה ידועה לו כגון סימן וכל הוראה אותה ידוע שהוא סימן שלפלוני, וכתב לו בינו לבינו תן לפלוני כך וכך מעות דיו שנים, כלומר סוד ביניהם, ואפילו עדים מעידים שאמר להן הוה הכותב בכתיב הזה כתב ידי הוה, ואינו יודעים העדים מה כתב בו אלא כתבו הם למטה כי פלוני אמר לנו העידו עלי שזה הדיוקני שלי היא, ודיוקני זה היו בקונ' דהק העמדה בזין מאי מהני הרי כפר ונשבע דהא אוקימנא לעיל בשלא הודה אציו והודה צנו י"ל בעמד בזין לאחר שבעה ע"י עדים דלא מייחייב האז חומש דכתנן לקמן במתניתין דהיכא דאיכא עדים לא מייחייב חומש:

בדיוקני. מסר לו בעל הפקדון לשליח סימניו וכתב לו חותמו בלחית ומסרה לו ואמר לו כך והתראה לפלוני ויתן לך מעות שיש לי צדו (ב.) אי כספך לך. ר' אבא: הסקנא. מעותי בקבלתו של רב ספרא: אדאסימ. בעוד שהיה בדרך צשוכן אללנו: **שני רבי**

HebrewBooks.org © Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

אבא. דוקן הוא וכבר בטל שליחותו קודם שתקבלם ואי הוה אציו לכו מינך באורחא תבעי לן יתמי: **נקיטנו** ניהלך אגב ארעא. ויהיו שלך בכל מקום שאלך דקיימא לן (קדושין דף כו.) נכסים שאין להם אחריות נקנין עם נכסים שיש להן אחריות: **אסיפא דביתיה.** מפתן ביתו דמחזיר לקרקע הוא וכקרקע הוא כך שמעמי. ל"ל סיפא דביתיה סוף בית הקנה לו וזית אחת: **נפק לאפיה עד פוור.** הלך לקראתו עד פוור שם מקום שהיה שמה שהצא לו מעותיו: **אלמא חומשא ממונא הוא.** מדאיטריק ליה למתני א"ל ואלא מאי תקנתא יזיל נקיטנו לך אגב ארעא ותא את כתוב לן התקבלתי י"ב (הא דרב פפא הוה מסיק תריסר אלפי זוזי בי חוזאי אקנינהו גיחליה לרב שמואל בר אבא אגב אסיפא דביתיה כי אתא נפק לאפיה עד תואך: נתן לו את הקרן וכו'): אלמא חומש ממונא הוא ואם מיית משלמי ליה יורשין ותנן גמי נתן את הקרן ונשבע על החומש הרי מוסף חומש על חומש אלמא חומשא ממונא הוא ותניא גמי הכי הגזול את חברו ונשבע לו ומת יורשין משלמים קרן וחומש יופטורין מן האשם ויורשין בני שלומי חומשא דאבוהון הוו (אלמא חומש ממונא הוא ובעי שלומי יורשין) ורמינהו עדיין אני אומר אימתי אינו משלם חומש על גזל אביו בזמן שלא נשבע לא הוא ולא אביו ולא אביו אביו ולא הוא הוא ואביו ומנין ת"ל יאשר גזל ואשר עשק והוא לא גזל ולא עשק אמר רב נחמן לא קשיא כאן שהודה כאן שלא הודה אי לא הודה קרן גמי לא משלם וכי תיבא הכי גמי דלא משלם והא מדרא מהדר אהומש למימרא דקרא משלם ועוד תניא ועדיין אני אומר אימתי הוא משלם קרן על גזל אביו בזמן שנשבע הוא ואביו אביו ולא הוא הוא ולא אביו לא הוא ולא אביו מנין ת"ל גזילה ועושק אבידה ופקדון יש תלמוד וייתב רב הונא וקאמר להא שמעתא א"ל רבה בריה יש תלמוד קאמר מר או ישתלמו קאמר מר א"ל יש תלמוד קאמינא ומריבויא דקראי אמרי אלא מאי לא הודה הלא הודה אביו והודה בנו ונחייב בנו חומש אשבועה ידיה אמרי ב"שאיין גזילה קיימת אי בשאיין גזילה קיימת אפילו קרן גמי לא משלם לא צריכא

דאיכא אחריות (ב.) וכי איכא אחריות נכסים ואלא מן היורשין ואלא מן הלוקחות אמרי בשעמד

חומש דכתנן לקמן במתניתין דהיכא דאיכא עדים לא מייחייב חומש:

חומש דכתנן לקמן במתניתין דהיכא דאיכא עדים לא מייחייב חומש:

(א) ב"מ מו. ב"ב עו: [ע"פ] קי: [ע"פ] ופי' בחמ' ב"ב עו: ד"ה רב פפא: (ב) רש"ל מ"ו, א קדושין יג: ב"ב מה. קמ. קט. עיניו ו: ז. כ. בטרות מה: (ד) ז"ל: (ה) ויורקא פרשה יג: (ו) ד"ה ונקיטנו: (ז) ש"ך למתני לעיל קנא: (ח) ה"מנעו כתב יישוב לה ע"פ:

תורה אור השלם

1. ויהי כי יקטא ואשם ויחשיב את הגזלה אשר גזל או את העשק אשר עשק או את הפקדון אשר הפקד אותו או את הגזילה אשר גזל: ויקרא כ ה

הגהות הב"ח

(א) גמ' דליכא אחריות נכסים וכו': (ב) רש"י ד"ה בדיוקני וכו' צידו הס"ד ואח"כ מצינו כי כתב לך: (ג) ד"ה ומיחייב בנו חומש:

רבינו חננאל (חומש)

שמואל כל כי האי גונא אין משלחין בו מעות. ומדקדקו וטרו לאוקומי סוגיא דשעמדתא כשמואל, ואמ' מאי תקניהו ואי כתב בעל המעות התקבלתי ושקול ליה השליח, ומייתי ליה בהדיה ויהיב ליה למי שהמעות בידו ושקול למעות מניה, דילמא מיית ההוא דקבב התקבלתי קודם שיקבל השליח המעות ובטל זה הכתב שכתוב בו התקבלתי, שמת הוא קודם שיקבל שלוחו המעות, וכבר זכר לנו דהיינו, לפיכך לא יאפשר, ואוקימנא לשמואל לית ליה תקנה, אלא כי הא דרב פפא הוה מסיק תריסר אלפי זוזי בי חוזאי ואקנינהו לרב שמואל בר אהא אגב אסיפא דביתיה, כי אתא נפק לאפיה עד פוור, וכך הלכה, וכבר פירשנו בפרק הוהב וליחת הא דר' יוחנן הא בתרייתא, אבל שליח שעשאו בעדים איתא דחוקין לאוקומי לה כי הא דרב פפא, אלא משום דחיישין דניכסין קרא והויב את דפיקדונא, אבל היכא דלא חייש קני. נתן לו את הקרן ולא נתן לו את החומש, שמע מינה דחומש ממון הוא ואי מיית משלמי ליה יורשין, ונמי גמי הכי הגזול את חברו ונשבע לו ומת יורשין משלמין קרן וחומש יופטורין מן האשם. ודומה ועשק אבידה ופקדון יש תלמוד. וישתלמו קאמר מר מר דמשמע וישלמו מן היורשין, וילפי מרישאי דקרא, יש תלמוד קאמינא ויניכסין קרא והויב את אשר גזל או אשר עשק או את אשר הפקד אותו או את אשר מצא. מוכתב חומש גזלה ועשק ופקדון ואבידה, ש"מ שהיורשין משלמין קרן.